

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

3. søndag i fastetiden – 7. mars 2021

Prekentekest: Mark 9, 17-29

Lesetekst I: Job 2, 1-10

Lesetekst II: Ef 6, 10-18

*Denne tekstgjennomgangen
ble først publisert i 2012.*

Frels oss fra det onde

Til dagen

Dette var fra gammelt av eksorsismens dag. Den har et kampperspektiv, noe som også gjenspeiler seg i kollektbønnen for dagen: ”Herre Jesus, du mektige frelser, vi priser ditt hellige navn, du som har overvunnet djevelen og verger oss mot den onde fiende.” Sammenhengen mellom Satan og det onde understrekes også i lektieteksten fra Jobs bok, der Satan får fullmakt til å bruke sin makt til å ramme Job. Befrielsen fra Satans makt og de onde ånder skjer ikke bare som en befrielse fra den onde. Guds Ånd gir liv og bevarer det nye livet. Epistelteksten i Efeserbrevet peker på det som følger i forlengelsen av befrielsen. Mennesket må ved troen, Ordet og Ånden bli sterke i Herren. Denne kampen er en livslang kamp mot makter og myndigheter slik epistelteksten peker på. Denne kampen krever at vi er våkne og holder ut i bønn.

Til teksten

Jesus og noen av disiplene er nettopp kommet ned fra Tabor der de har vært for Guds ansikt. Jesu klær ble skinnende av lyset der, og en fortolker (Modalsli) peker på at folkets forskrekkelse kan ha sammenheng med at Jesu klær fremdeles lyste på samme måte som med Moses da han var på Sinai. Derfor blir kontrasten også stor i møtet med den som er besatt av en ond ånd og dødens mørke krefter.

Isolert sett er denne teksten noe av det mer krevende en predikant blir utfordret av gjennom kirkeåret, fordi vi ikke uten videre gjenkjenner besettelse i vår tid. Derfor kan det være godt å ha et overordnet perspektiv på hva dette er. Regin Prenter kaller Satan og onde ånders virksomhet for angrep på Guds skapergjerning. Guds skapergjerning har som formål å skape liv eller å friggi livet der det er truet. Satans virksomhet er å drepe og ødelegge livet. Guds Ånd er livgiveren. Salme 103,30: ”Du sender din Ånd, og det skapes liv.” Jesu Kristi død og oppstandelse er en del av denne kampen mellom det onde og det gode – mellom død og liv. Gudsriket som bryter frem med Kristi komme til verden, gir oss muligheten til å bli fri fra døden og denne forgjengelige verdens makt og gi et nytt og evig liv.

3 Mos 17,7 og 1 Kor 10,20 advarer mot å ofre til onde ånder i stedet for til Gud. Det kan virke som om Paulus kontrasterer Guds rike og Satans rike. ”Dere kan ikke drikke både Herrens beger og de onde ånders beger.” Selv om vi alle står i denne kampen mellom Satan og Gud, så synes det som om onde ånder har tatt bolig i noen mennesker, og at disse er ute av stand til å komme seg fri fra Satans makt og grep på egen hånd, jfr Luk 8,26ff. Salme 19,14a er en bønn om vern mot skammelige synder, så de ikke får makt over oss mennesker. Det er i alle fall i dette området vi beveger oss.

Jesus driver ut onde ånder ved flere anledninger. I vår tekst har besettelsen dramatiske ytringer ved at de viser seg som fysiske tilstander der gutten faller til jorden og fråder. Ånden har kastet gutten i ild og vann ”for å ta livet av ham.” Det svarer til Satans oppdrag i verden. Disiplene hadde forgjeves prøvd å hjelpe, men Jesus anklager dem for å mangle troens makt.

Troen blir det som utruker Jesus til å vinne over det onde. Senere føyer Jesus faste og bønn til troen, som forutsetning for å lykkes i å bli fri fra Satans makt. Bare Gud kan gi oss slik seier over døden og dødskreftene.

Til prekenen

Hva er det som binder mennesker til døden og dødskreftene i vår tid? En av vår tids besettelser er det vi kaller avhengighet. Noen er pengefikserte. Sex. Makt. Havesyke. Det kan gi seg så mange utslag (jfr Salme 19,14). Felles for dem er at de binder mennesker og gjør dem ufrie. Ja, i verste fall kan det føre til fysisk død. Å leve i forlik med og åpen for synd, kan være første skritt i retning av å bli bundet og besatt av onde ånder. Etter Jesu dåp var kampen med djevelen den første utfordringen Jesus sto overfor. Dette har vært menneskehetens kamp helt fra skapelsen av. Det er ikke slik at noen er helt fri fra denne kampen, mens andre står midt i den. Det handler om forskjellen mellom å være på døden og livets side. På dødens vei og livets vei. Men selv på livets vei må forsakelsen og troen leves ut. Forsakelse og tro er to sider av samme sak så lenge vi er i denne verden.

Det er tankevekkende og alvorlig at gutten hadde vært bundet av den onde ånd siden han var liten. Kan det si oss noe om betydningen av å leve opp i eller utenfor troens rom? Gir påvirkning av barn og unge i vår tid gjennom TV, film, spill, internett osv spillerom for onde ånder i vår tid?

De som ikke ser at de selv står midt i denne kampen for livet, er virkelig i fare. For der finnes bare en vei til livet. Det er å be Jesus om hjelp til å seire over døden og dødens makter og myndigheter og sette oss over i lysets og livets rike og fri oss fra deres makt over oss også i vår hverdag. Når vi fylles av denne tro og livets Ord, har vi løfte om seier.

Vi har også ifølge epistelteksten et selvstendig ansvar for å ta Guds fulle rustning på så vi kan holde stand mot djevelens lumske angrep og bli stående fast i troen med det nye

livet i Guds rike. Den sterke er overvunnet av den sterkere. Og den sterkere er vår Herre og frelser.

Gunnar Torset
pensjonert prest
2torset@gmail.com